

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 217 /2005

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τμήμα Α'

Συνεδρίαση της 20ής - 4 - 2005

Σύνθεση

Πρόεδρος: Κωνσταντίνος Βολτής, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Νομικοί Σύμβουλοι: Δημήτριος Λάκκας, Ηλίας Παπαδόπουλος, Θεόδωρος Ρεντζεπέρης, Χαρίκλεια Παλαιολόγου, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Νικηφόρος Κανιούρας, Βασίλειος Σουλιώτης, Χρήστος Παπαδόπουλος.

Εισηγητής: Χρήστος Μητκίδης, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός ερωτήματος: Το υπ' αριθ. πρωτ. Δ 15/Οικ/10336/30-3-2005 έγγραφο της Διεύθυνσης Μητρώων και Τεχνικών Επαγγελμάτων (Δ 15) της Γ.Γ.Δ.Ε. του Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε..

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται αν:

- α) ο εργοληπτικός κλάδος που αποσχίστηκε από επιχείρηση, προκειμένου να συγχωνευθεί με άλλη επιχείρηση, πρέπει να διατηρεί σε κάθε περίπτωση τις ελάχιστες απαιτήσεις της τάξης του Μητρώου Εργοληπτικών Επιχειρήσεων στην οποία ανήκει, τα οικονομικά μεγέθη της οποίας διαπιστώνονται από τον ισολογισμό μετασχηματισμού και σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο ερώτημα αυτό,
- β) αν μπορεί να συμπληρώνονται οι όποιες ελλείψεις στα περιουσιακά στοιχεία (πάγια στοιχεία, μηχανολογικός εξοπλισμός και κεφάλαια) του αποσχισθέντος κλάδου από την απορροφώσα εταιρεία, κατά τη διαδικασία συγχώνευσης, ούτως ώστε από την άθροιση των στοιχείων αυτών της απορροφώσας εταιρείας στα στοιχεία του απορροφώμενου αποσχισθέντος κλάδου να καλύπτονται οι νόμιμες ελάχιστες προϋποθέσεις, ούτως ώστε να καταταγεί η απορροφώσα εταιρεία στην τάξη πτυχίου της εταιρείας από την οποία προέρχεται ο απορροφώμενος κλάδος.

Επί του ερωτήματος αυτού το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδότησε τα ακόλουθα: **Σ.Α.Τ.Ε.**

Α. Στις διατάξεις του **ν. 2190/1920** περί ανωνύμων εταιρειών ορίζονται, σχετικά με τη συγχώνευση των εταιρειών τα ακόλουθα:

1. Η συγχώνευση των ανωνύμων εταιρειών (α.ε.) πραγματοποιείται είτε με απορρόφηση, είτε με σύσταση νέας εταιρείας (**68 παρ. 1**). Συγχώνευση με απορρόφηση ειδικότερα νοείται η πράξη με την οποία μία ή περισσότερες α.ε. (απορροφούμενες), οι οποίες λύνονται χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση, μεταβιβάζουν σε άλλη υφιστάμενη ανώνυμη εταιρεία (απορροφούσα) το σύνολο της περιουσίας τους (ενεργητικό και παθητικό) έναντι απόδοσης στους μετόχους τους μετοχών που εκδίδει η απορροφούσα εταιρεία (**68 παρ. 2**). Προς το σκοπό της συγχώνευσης ακολουθείται η διαδικασία των άρθρων 69 - 74, η οποία απολήγει στην έγκριση από τον Υπουργό Εμπορίου (ήδη Ανάπτυξης) της συγχώνευσης και στην καταχώριση της εγκριτικής απόφασης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών, από της οποίας επέρχονται, κατά τη ρητή διατύπωση του νόμου «*αυτοδίκαια και ταυτόχρονα χωρίς άλλη διατύπωση*», τόσο για τις συγχωνευόμενες εταιρείες όσο και έναντι των τρίτων τα αποτελέσματα της συγχώνευσης, ήτοι: **α)** η υποκατάσταση σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των απορροφούμενων από την απορροφούσα εταιρεία. Η μεταβίβαση αυτή εξομοιώνεται με καθολική διαδοχή, **β)** οι μέτοχοι των απορροφούμενων γίνονται μέτοχοι της απορροφώσας εταιρείας και **γ)** οι απορροφούμενες εταιρείες παύουν να υπάρχουν (**άρθρο 75 παρ. 1**). Οι προβλεπόμενες τυχόν από την ισχύουσα νομοθεσία ιδιαίτερες διατυπώσεις για τη μεταβίβαση ορισμένων περιουσιακών στοιχείων ισχύουν και στην περίπτωση συγχώνευσης (**άρθρο 75 παρ. 3**).

2. Με τις διατάξεις των άρθρ. 1 έως 5 του **ν. 2166/93** παρέχονται στις επιχειρήσεις κίνητρα ανάπτυξης. Κατά τις διατάξεις του **άρθρου 1 παρ. 1** «*Οι διατάξεις των άρθρων 1 έως και 5 του παρόντος εφαρμόζονται στις ακόλουθες περιπτώσεις:*

α. Μετατροπής ή συγχώνευσης επιχειρήσεων εγκατεστημένων στην Ελλάδα...

β. Απορροφήσεως επιχειρήσεων οιασδήποτε μορφής από υφιστάμενη ή νεοϊδρυόμενη ημεδαπή ανώνυμη εταιρεία ή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης.

γ. συγχωνεύσεως ανωνύμων εταιρειών κατά την έννοια των άρθρων 68 παρ. 1 και 79 του κ.ν. 2190/1920,

δ. διασπάσεως α.ε.,

ε. Εισφοράς από λειτουργούσα επιχείρηση ενός ή περισσότερων κλάδων ή τμημάτων της σε λειτουργούσα ή νεοϊδρυόμενη ανώνυμη εταιρεία. Για τους σκοπούς του

παρόντος κεφαλαίου η εταιρεία που προκύπτει από το μετασχηματισμό θα αναφέρεται κατωτέρω ως «νέα εταιρεία». **Σ.Α.Τ.Ε.**

Περαιτέρω κατά τη διάταξη του **άρθρου 2 παρ. 1** του ίδιου νόμου «*Ο κατά τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου μετασχηματισμός, πραγματοποιείται κατά παρέκκλιση των διατάξεων του κ.ν. 2190/20 και ν. 3190/55, με ενοποίηση των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων, όπως αυτά εμφανίζονται σε ισολογισμούς αυτών συντασσόμενους για το σκοπό του μετασχηματισμού και αναφέρονται ως στοιχεία ισολογισμού της νέας εταιρείας.*».

Ιδιαίτερα για την περίπτωση εισφοράς ενός ή περισσότερων κλάδων ή τμημάτων λειτουργούσας επιχείρησης το **άρθρο 4 του ν. 2166/93**, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 10 του άρθρου 7 του ν. 2386/96 και εν τέλει αντικαταστάθηκε με την παρ. 9 του άρθρου 11 του ν. 2579/97, ορίζει:

«1. Σε περίπτωση εισφοράς από λειτουργούσα ανώνυμη εταιρεία ή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, ενός ή περισσότερων κλάδων αυτής σε λειτουργούσα ανώνυμη εταιρεία, το μετοχικό κεφάλαιο μετά την εισφορά της εταιρείας που απορροφά τον κλάδο δεν μπορεί να είναι μικρότερο μετά την εισφορά από το προβλεπόμενο από την παρ. 5 του άρθρου 2 του παρόντος και το κεφάλαιο της εισφέρουσας τον κλάδο επιχείρησης δεν μπορεί να είναι μικρότερο μετά την εισφορά από το ελάχιστο όριο κεφαλαίου, που ορίζεται από τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 8 του κ.ν. 2190/1920, προκειμένου για ανώνυμες εταιρείες και της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3190/55, για εταιρείες περιορισμένης ευθύνης.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και σε περίπτωση εισφοράς ενός ή περισσότερων τμημάτων ανώνυμης εταιρείας σε άλλη λειτουργούσα ανώνυμη εταιρεία.

3. Η πράξη με την οποία μια ανώνυμη εταιρεία χωρίς να λυθεί εισφέρει το σύνολο ή έναν ή περισσότερους κλάδους της δραστηριότητάς της σε μίαν άλλη ανώνυμη εταιρεία έναντι μετοχών της λήπτριας εταιρείας, δεν αποτελεί διάσπαση ανώνυμης εταιρείας και δεν διέπεται από τα άρθρα 81 έως 89 του κ.ν. 2190/1920.»

Β. 1. Με το άρθρο 4 του ν. 2940/2001 αντικαταστάθηκε πλήρως το άρθρο 16 του ν. 1418/84, που ρυθμίζει την οργάνωση του Μητρώου των Εργοληπτικών Επιχειρήσεων και την κατάταξη σ' αυτό (σε τάξεις και κατηγορίες) όλων των εργοληπτικών επιχειρήσεων της χώρας που λαμβάνουν μέρος σε δημοπρασίες δημοσίων έργων.

Οι κρίσιμες για την απάντηση του ερωτήματος διατάξεις του **άρθρου 4 του ν. 2940/01** ορίζουν τα ακόλουθα:

«1. Η εγγραφή και κατάταξη των εργοληπτικών επιχειρήσεων στο ΜΕΕΠ, καθώς και η τακτική και έκτακτη αναθεώρηση της εγγραφής τους, που ορίζονται στο άρθρο αυτό γίνεται με αίτησή τους. Για την εγγραφή, κατάταξη και αναθεώρηση των εργοληπτικών επιχειρήσεων στο ΜΕΕΠ, εφαρμόζονται οι παρ. 2 έως και 38 του παρόντος άρθρου....

Σ.Α.Τ.Ε.

2. Η εγγραφή κατάταξη και αναθεώρηση στηρίζεται σε όλα τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την εξέταση της αίτησης και τον έλεγχο της ακρίβειας των υποβαλλομένων στοιχείων και τα οποία υποχρεούνται να υποβάλλουν οι εργοληπτικές επιχειρήσεις στο ΜΕΕΠ...

8. Η κατάταξη στις κατηγορίες και τις τάξεις του ΜΕΕΠ ισχύει για μια τριετία (τακτική αναθεώρηση). Κατ' εξαίρεση η έκτακτη κατάταξη των εργοληπτικών επιχειρήσεων που προέρχονται από συγχώνευση επιχειρήσεων του ΜΕΕΠ οι οποίες και κρίνονται με τη διαδικασία που προβλέπεται στις παρ. 17 και επόμενες, ισχύει για μία εξαετία.

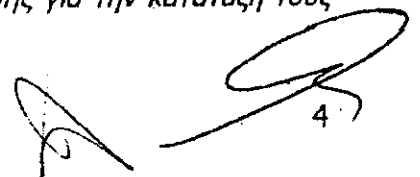
10. Η υπηρεσία τήρησης του ΜΕΕΠ μπορεί να ενεργήσει οποτεδήποτε έκτακτη αναθεώρηση, αν διακριβωθούν νεότερα δυσμενή στοιχεία που επηρεάζουν αρνητικά την καλή και αξιόπιστη λειτουργία της επιχείρησης διαγράφοντάς την από ορισμένες ή όλες τις κατηγορίες έργων ή υποβιβάζοντάς την από την τάξη της εγγραφής της.

11. Η τακτική ή έκτακτη αναθεώρηση μπορεί να συνδυασθεί με μεταβολή στις κατηγορίες και τάξεις για τις οποίες είχε εγκριθεί στο παρελθόν η εγγραφή της επιχείρησης...

13. Η εγγραφή ή κατάταξη ή η αναθεώρηση της εργοληπτικής επιχείρησης στο ΜΕΕΠ γίνεται από την Επιτροπή ΜΕΕΠ. Η Επιτροπή αρνείται την εγγραφή εργοληπτικής επιχείρησης στο ΜΕΕΠ ή την κατάταξη στην κατηγορία ή τάξη για την οποία έχει υποβληθεί η αίτηση, αν από τα στοιχεία που ορίζονται στην παρ. 2 κρίνει ότι η επιχείρηση αυτή δεν έχει την απαιτούμενη τεχνική ιδιότητα και τεχνική ικανότητα, με βάση τα κριτήρια που ορίζονται στην παρ. 1...

15. Με απόφαση που εκδίδεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με την διαδικασία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ. τη συγκέντρωση και παροχή στοιχείων από την υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ και κάθε σχετικό θέμα για τη συγκρότηση και λειτουργία της Επιτροπής Μ.Ε.ΕΠ...

17. Μέχρι την 31.12.2001 οι εργοληπτικές επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες σε οποιαδήποτε τάξη του Μ.Ε.ΕΠ. υποχρεούνται είτε αυτοτελώς, είτε ύστερα από συγχώνευση μεταξύ τους, μόνο με βάση τις διατάξεις του ν. 2166/93 (ΦΕΚ Α' 137) και του κ.ν.2190/1920, να υποβάλουν αίτηση έκτακτης επανάκρισης για την κατάταξή τους

στην αντίστοιχη κατηγορία και τάξη, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που θέτει ο νόμος αυτό, τα προεδρικά διατάγματα και οι υπουργικές αποφάσεις που θα εκδοθούν με εξουσιοδότησή του....

Σ.Α.Τ.Ε.

Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται και επί αποσχίσεως-εισφοράς κατασκευαστικού κλάδου μεταξύ εργοληπτικών επιχειρήσεων του Μ.Ε.ΕΠ. Στην περίπτωση αυτή ο αποσχιζόμενος-εισφερόμενος κλάδος λογίζεται, για τους σκοπούς του άρθρου αυτού, ως αυτοτελής εργοληπτική επιχείρηση ΜΕΕΠ και στα μεταβιβαζόμενα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνεται και το εργοληπτικό πτυχίο της επιχείρησης υπό την οποία προέρχεται ο κλάδος που αποσχίσθηκε και εισφέρεται στη νέα εταιρεία...

18. Οι τάξεις του ΜΕΕΠ ορίζονται σε επτά και επιπλέον αυτών ορίζονται και δύο ειδικές τάξεις οι Α1 και Α2 για μικρές επιχειρήσεις. Η κατάταξη στο ΜΕΕΠ των εργοληπτικών επιχειρήσεων γίνεται σε μια ή περισσότερες από τις εξής βασικές κατηγορίες έργων: οδοποιίας, οικοδομικών, υδραυλικών, ηλεκτρομηχανολογικών, λιμενικών, βιομηχανικών και ενεργειακών. Κάθε επιχείρηση κατατάσσεται σε μία μόνο τάξη για κάθε κατηγορία...

23. Στην τρίτη τάξη του ΜΕΕΠ κατατάσσεται εργοληπτική επιχείρηση με μορφή ανώνυμης εταιρείας, χωρίς την εφαρμογή του τύπου κατάταξης...

26. Στην τέταρτη, πέμπτη, έκτη και έβδομη τάξη του ΜΕΕΠ κατατάσσονται εργοληπτικές επιχειρήσεις εγγεγραμμένες στο ΜΕΕΠ ή επιχειρήσεις που προέρχονται από συγχώνευση επιχειρήσεων εγγεγραμμένων στο ΜΕΕΠ, με την εφαρμογή του τύπου κατάταξης, αν διαθέτουν τις εξής ελάχιστες προϋποθέσεις:»

Γ. Κατ' εξουσιοδότηση της ως άνω παρ. 15 του άρθρου 16 εκδόθηκε η υπ' αριθ. **Δ17α/04/50/ΦΝ 430/2/11.10.2001 (ΦΕΚ 1314 Β')** απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ που ορίζει σχετικά με το κρίσιμο ζήτημα τα ακόλουθα:

ΑΡΘΡΟ 1 παρ. 2

«Η εγγραφή, κατάταξη, αναθεώρηση, διαγραφή κ.λ.π. των εργοληπτικών επιχειρήσεων στο ΜΕΕΠ μέχρι την 5η τάξη γίνεται από την επιτροπή του ΜΕΕΠ. Η κατάταξη εργοληπτικών επιχειρήσεων στις τάξεις έκτη (6) και έβδομη (7) του ΜΕΕΠ γίνεται με απόφαση που εκδίδεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων ύστερα από γνώμη της επιτροπής ΜΕΕΠ.»

ΑΡΘΡΟ 3

«1. Η εγγραφή στο ΜΕΕΠ γίνεται ύστερα από αίτηση της ενδιαφερόμενης επιχείρησης. Η επιχείρηση με την αίτηση της ζητά επίσης και την κατάταξή της σε συγκεκριμένες κατηγορίες έργων και την αντίστοιχη σε κάθε κατηγορία τάξη.

2. Για την εγγραφή και κατάταξη επιχείρηση υποβάλλει όλα τα στοιχεία που βοηθούν στο σχηματισμό γνώμης για την αιτούμενη εγγραφή και κατάταξη σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 16 του Ν. 1418/1984 όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του Ν 2940/2001. Μεταξύ των στοιχείων αυτών πρέπει οπωσδήποτε να περιλαμβάνονται: ...

στ) Στοιχεία για την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης. Για τις επιχειρήσεις που συντάσσουν ισολογισμούς υποβάλλονται οι ισολογισμοί των τριών τελευταίων ετών ή και λιγότεροι αν η επιχείρηση λειτουργεί λιγότερα έτη.... **Σ.Α.Τ.Ε.**

η) Στοιχεία για τα έργα που έχει εκτελέσει η επιχείρηση κατά την προηγούμενη τριετία.

θ) Πίνακες ιδιόκτητου μηχανικού εξοπλισμού....

3. Όταν υποβληθεί αίτηση με όλα τα δικαιολογητικά που απαιτούνται, η Υπηρεσία ζητεί οποιοδήποτε συμπληρωματικό στοιχείο και καλεί εγγράφως τον εκπρόσωπο της επιχείρησης να λάβει γνώση για τις τυχόν ελλείψεις και να διατυπώσει εγγράφως τυχόν παρατηρήσεις του. Η εισήγηση της υπηρεσίας γίνεται ύστερα από την υποβολή των παρατηρήσεων αυτών ή την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας που τάσσεται με το σχετικό έγγραφο της υπηρεσίας.

4. Η επιτροπή ΜΕΕΠ αποφασίζει για την εγγραφή και κατάταξη σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζει ο νόμος. Για τη σχετική κρίση της Επιτροπής λαμβάνονται υπόψη όλα τα πιστοποιητικά και στοιχεία που συγκεντρώνονται στην υπηρεσία τα στοιχεία που υποβάλλει η ενδιαφερόμενη επιχείρηση μετά την επαλήθευσή τους από την υπηρεσία.

Η εγγραφή ισχύει από την λήψη της απόφασης της επιτροπής ΜΕΕΠ.

5. Οποιοδήποτε σημαντική μεταβολή στα στοιχεία που έχει υποβάλλει η επιχείρηση για την εγγραφή και κατάταξή της ανακοινώνεται υποχρεωτικά μέσα σε τρεις μήνες στην αρμόδια υπηρεσία του Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε. Κάθε μεταβολή μπορεί να αποτελέσει τη βάση για έκτακτη αναθεώρηση με πρωτοβουλία της υπηρεσίας (άρθρο 3).»

ΑΡΘΡΟ 5

«1. Όταν συντρέχουν οι περιπτώσεις του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 4 της απόφασης αυτής καθώς και στις περιπτώσεις που περιέχονται στην υπηρεσία ΜΕΕΠ δελτία έκτακτων στοιχείων η Υπηρεσία κινεί τη διαδικασία της έκτακτης αναθεώρησης. Η έκτακτη αναθεώρηση διενεργείται κυρίως σε περιπτώσεις επανειλημμένων δυσμενών για την επιχείρηση στοιχείων ή ιδιαίτερης σημασίας γεγονότων και πάντα αν πιθανολογείται ότι έχουν ανατραπεί τα δεδομένα στα οποία στηρίχθηκε η κατάταξη της επιχείρησης.

2. Μετά την απόφαση για έκτακτη αναθεώρηση η υπηρεσία καλεί την ενδιαφερόμενη επιχείρηση να λάβει γνώση των στοιχείων και να υποβάλλει τυχόν αντιρρήσεις της, μέσα σε προθεσμία είκοσι ημερών. Μετά τη λήψη των αντιρρήσεων ή την τυχόν άπρακτη

παρέλευση της προθεσμίας αυτής η υπηρεσία εισηγείται στην Επιτροπή ΜΕΕΠ που αποφασίζει σχετικά. Για την απόφαση έχει ανάλογη εφαρμογή και η παράγραφος 4 του άρθρου 3 της απόφασης αυτής.»

Σ.Α.Τ.Ε.

Δ. Από τις διατάξεις που προπαρατέθηκαν προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Η απορρόφηση μιας ανώνυμης εταιρείας από άλλη, υφιστάμενη ή νεοϊδρυόμενη, έχει ως αυτοδίκαιο αποτέλεσμα την καθολική διαδοχή της απορροφούμενης από την απορροφούσα και την ενοποίηση του ενεργητικού και παθητικού των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων, όπως τα στοιχεία αυτά εμφανίζονται σε ισολογισμούς αυτών, συντασσόμενους για το σκοπό του μετασχηματισμού και αναφέρονται ως στοιχεία ισολογισμού της νέας εταιρείας (άρθρο 2 παρ. 1 του ν. 2166/93).

2. Τα ίδια αποτελέσματα επέρχονται κατά το νόμο και στην περίπτωση που η απορροφούμενη επιχείρηση δεν είναι εταιρεία, αλλά κλάδος εταιρείας ή ακόμα και τμήμα. Και στην περίπτωση αυτή η απορροφούσα εταιρεία καθίσταται, όταν ολοκληρωθεί η συγχώνευση, με την καταχώριση της σχετικής εγκριτικής απόφασης του υπουργού Ανάπτυξης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών καθολική διάδοχος της περιουσίας, ήτοι των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αποσχισθέντος κλάδου ή τμήματος, που καταγράφονται στον επί τούτω συντασσόμενο ισολογισμό και μάλιστα αυτοδίκαια και χωρίς άλλη διατύπωση, κατά τη ρητή διάταξη του άρθρου 75 παρ. 1 του ν. 2190/1920. Οι τυχόν προβλεπόμενες πάντως από την ισχύουσα νομοθεσία ιδιαίτερες διατυπώσεις για τη μεταβίβαση ορισμένων περιουσιακών στοιχείων ισχύουν και στην περίπτωση της συγχώνευσης (75 παρ. 3 του κ.ν. 2190/1920).

3. Οι ανωτέρω γενικές διατάξεις και οι προκύπτουσες από την ερμηνεία της πιο πάνω διαπιστώσεις έχουν εφαρμογή και επί των εργοληπτικών επιχειρήσεων, που λειτουργούν με την ανωτέρω εταιρική μορφή, δεδομένου ότι στις σχετικές περί αυτών διατάξεις, που περιέχονται (κυρίως) στο άρθρο 16 του ν. 1418/84, δεν υπάρχουν ειδικές ρυθμίσεις. Επιπλέον προκύπτει αδιαμφισβήτητα από τις διατάξεις των παρ. 17 έως 38 του άρθρου 16 του ν. 1418/84, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του από το άρθρο 4 του ν. 2940/2001, ότι η συγχώνευση υφισταμένων κατασκευαστικών επιχειρήσεων ή κατασκευαστικών κλάδων που απροσχίζονται προς το σκοπό εισφοράς τους σε άλλες, κατασκευαστικές ή μη επιχειρήσεις, για την δημιουργία μεγαλύτερων κατασκευαστικών μονάδων, είναι ένας από τους κύριους σκοπούς του νόμου αυτού. Κατά συνέπεια δεν κωλύεται η απόσχιση εργοληπτικού κλάδου επιχείρησης και η εισφορά του σε υφιστάμενη (εργοληπτική ή μη) επιχείρηση. Συνεπεία της εισφοράς αυτής η

απορροφούσα τον εργοληπτικό κλάδο εταιρεία καθίσταται καθολικός της διάδοχος, οι περιουσίες τους ενοποιούνται και, μεταξύ των λοιπών περιουσιακών στοιχείων του εισφερόμενου κλάδου, αποκτά και τη βεβαίωση εγγραφής στο ΜΕΕΠ (ad hoc **γνμδ. ΝΣΚ 132/2003 και 413/96**). **Σ.Α.Τ.Ε.**

4. Η προερχόμενη από τη συγχώνευση επιχείρηση εγγράφεται στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων στην τάξη και στις κατηγορίες που ήταν εγγεγραμμένος ο απορροφηθείς εργοληπτικός κλάδος. Η εγγραφή αυτή αποτελεί ιδιαίτερη διατύπωση μεταβίβασης περιουσιακού στοιχείου του απορροφούμενου κλάδου, κατά την έννοια της παραγράφου 3 του άρθρου 75 κ.ν. 2190/1920 και πρέπει να τηρηθεί η σχετική διαδικασία.

Η εγγραφή και κατάταξη στις τάξεις και κατηγορίες του ΜΕΕΠ, γίνεται, σύμφωνα με το **άρθρο 16 παρ. 26 του ν. 1418/84**, όπως ισχύει, επί τη βάση των ακόλουθων κριτηρίων:

- στελέχωσης, με συγκεκριμένο αριθμό στελεχών, κατόχων συγκεκριμένης τάξεως και κατηγορίας πτυχίων του Μητρώου Εμπειρίας Κατασκευαστών,
- εμπειρίας από εκτέλεση δημοσίων και ιδιωτικών έργων την τριετία 1998-2000,
- διάθεσης ιδίων κεφαλαίων, όπως ορίζονται στην παρ. 29 περ. β του άρθρου αυτού, τουλάχιστον ίσων με το 50% των ιδίων κεφαλαίων της τάξης στην οποία ζητείται η κατάταξη, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 33,
- διάθεσης πάγιων στοιχείων, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 29 περ. γ', αξίας τουλάχιστον ίσης με το 50% των παγίων της τάξης στην οποία ζητείται η κατάταξη, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 33. Από τα πάγια αυτά υποχρεωτικά το 30% πρέπει να είναι ακίνητα (γήπεδα, οικόπεδα και κτίρια) και το 30% μηχανολογικός εξοπλισμός και κάθε είδους μεταφορικά μέσα εκτός από τα επιβατικά αυτοκίνητα και
- τήρησης των δεικτών βιωσιμότητας της παρ. 26 περ. ε' του άρθρου 16.

Η εγγραφή είναι ασφαλώς **αυτοδίκαιη συνέπεια** της συγχώνευσης, πλην όμως η υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ. έχει την υποχρέωση να τηρήσει τις διατυπώσεις της μεταβίβασης, δηλαδή την έκδοση νέας βεβαίωσης εγγραφής στο όνομα της απορροφούσας. Κατά την εγγραφή αυτή ασφαλώς έχει την εκ του νόμου αρμοδιότητα (όπως και σε κάθε περίπτωση εταιρείας εγγεγραμμένης στο Μ.Ε.ΕΠ.) να διαπιστώσει αν η προς εγγραφή επιχείρηση διατηρεί τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες κατατάχθηκε η επιχείρησή από την οποία προέρχεται ο αποσχισθείς κλάδος. Ο εργοληπτικός κλάδος μεταφέρει προσωποπαγή στοιχεία (εμπειρία κ.λ.π.), αλλά και στοιχεία που σχετίζονται με την στελέχωσή του (με φυσικά πρόσωπα εγγεγραμμένα στο Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών) και την οικονομική επιφάνεια που πρέπει να διαθέτουν όλες οι

Σ.Α.Τ.Ε.

εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ. επιχειρήσεις (ίδια κεφάλαια, πάγια στοιχεία, μηχανολογικό εξοπλισμό). Κάποια από τα στοιχεία αυτά (στελέχη, ίδια κεφάλαια, πάγια στοιχεία, μηχανολογικός εξοπλισμός) είναι από τη φύση τους αντικαταστάσιμα, μπορούν δηλαδή ανά πάσα στιγμή να αντικατασταθούν με άλλα ισάξια, χωρίς τούτο το γεγονός να επιδρά στην εγγραφή και την κατάταξη της επιχείρησης. Το δικαίωμα της αντικατάστασης προκύπτει από τη διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 3 της απόφασης Δ17α/04/50/ΦΝ 430/2/11.10.2001 του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, κατά την οποία οποιαδήποτε σημαντική μεταβολή δημιουργεί υποχρέωση ανακοίνωσης στην υπηρεσία τήρησης του ΜΕΕΠ, μέσα σε τρεις μήνες και μπορεί να αποτελέσει αφορμή για την έκτακτη αναθεώρηση της επιχείρησης, αν η επιχείρηση δεν αποκαταστήσει τα κατώτερα προβλεπόμενα όρια, μέσα σε προθεσμία που θα της τεθεί. Εννοείται συνεπώς ότι αν η επιχείρηση αποκαταστήσει εμπρόθεσμα τα ελλείποντα στοιχεία, δεν μπορεί να τεθεί ζήτημα έκτακτης αναθεώρησης του πτυχίου της, ούτε και ζήτημα επιβολής δυσμενών εις βάρος της συνεπειών.

Δ. Όπως προκύπτει από το ιστορικό που παρατίθεται στο ερώτημα, η εργοληπτική επιχείρηση «ΘΗΤΑ ΙΝΤΕΡΚΑΤ ΑΕ» κατετάγη, δυνάμει της 8329/25-11-2003 απόφασης της επιτροπής ΜΕΕΠ στην 4^η τάξη. Ο κατασκευαστικός κλάδος της εταιρείας αυτής στη συνέχεια απορροφήθηκε, όπως προκύπτει από την υπ' αριθ. 10702/5-12-2003 απόφαση της Νομαρχίας Αθηνών που ενέκρινε τη συγχώνευση, από την μη εγγεγραμμένη στο ΜΕΕΠ επιχείρηση «ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΑΕ», η οποία και ζήτησε την εγγραφή της στην τάξη και τις κατηγορίες της εταιρείας από την οποία προέρχεται ο αποσχισθείς εργοληπτικός κλάδος.

Κατά τη διαδικασία εγγραφής προέκυψε ότι σύμφωνα με τον ισολογισμό της 31/12/2003 του αποσχισθέντα κλάδου, ο κλάδος αυτός δεν κάλυπτε τα κατώτατα όρια ιδίων κεφαλαίων, παγίων, ακινήτων και μηχανημάτων για τη διατήρηση της κατάταξης της στην 4^η τάξη, ενώ επίσης δεν κάλυπτε και τον πρώτο δείκτη βιωσιμότητας (Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων / Σύνολο Υποχρεώσεων). Ακόμα, η νέα επιχείρηση που προήλθε από τη συγχώνευση δεν κάλυπτε, σύμφωνα με τον ισολογισμό της 31^{ης}-12-2003, τον πρώτο δείκτη βιωσιμότητας.

Κατόπιν τούτων τίθεται το ερώτημα αν ο αποσχισθείς εργοληπτικός κλάδος πρέπει οπωσδήποτε να καλύπτει, σύμφωνα με τον ισολογισμό μετασχηματισμού τις ελάχιστες απαιτήσεις της τάξης στην οποία ανήκει. Εφόσον το ερώτημα αυτό απαντηθεί αρνητικά (ότι δεν απαιτείται να καλύπτεται) -αν μπορούν εν όψει της εγγραφής να καλυφθούν οι ελάχιστες αυτές απαιτήσεις από την νέα εταιρεία ώστε να εγγραφεί στη συνέχεια η εταιρεία αυτή στην τάξη του αποσχισθέντα κλάδου. Στο ερώτημα παρεμβάλλεται (ως στοιχείο του πραγματικού) και η μη τήρηση των δεικτών

βιωσιμότητας, τούτο όμως δεν ασκεί οποιαδήποτε επιρροή στο κρινόμενο ζήτημα (και συνεπώς δεν αξιολογείται), επειδή με την παρ. 6 του άρθρου 42 του πρόσφατου ν. 3316/05 αντικαταστάθηκε ατότου ίσχυσε η παράγραφος 27 του άρθρου 4 ν. 2940/01 (που πρόβλεπε την διαγραφή από το ΜΕΕΠ των επιχειρήσεων που δεν τηρούν τους δείκτες βιωσιμότητας) ως εξής: «Οι δείκτες βιωσιμότητας, όπως ορίζονται στις παραγράφους 23 και 26, λαμβάνονται υπόψη μόνο κατά την τακτική και την με πρωτοβουλία της επιχείρησης έκτακτη αναθεώρηση των επιχειρήσεων του Μητρώου Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (ΜΕΕΠ) και δεν θεωρούνται δυσμενές στοιχείο κατά την έννοια της παραγράφου 10, για τη διενέργεια έκτακτης αναθεώρησης της εγγραφής των εργοληπτικών επιχειρήσεων.» Η μη τήρηση λοιπόν των δεικτών βιωσιμότητας δεν μπορεί να αποτελέσει πλέον λόγο έκτακτης αναθεώρησης των εργοληπτικών επιχειρήσεων με πρωτοβουλία της υπηρεσίας τήρησης του ΜΕΕΠ. **Σ.Α.Τ.Ε.**

Ε. Όπως ήδη προαναφέρθηκε η συγχώνευση των εταιρειών έχει ως αυτοδικαίη συνέπεια την καθολική διαδοχή των συγχωνευόμενων από την νέα εταιρεία. Οι συνέπειες αυτές ισχύουν αναλόγως και στους αποσχιζόμενους κλάδους επιχειρήσεων που απορροφώνται από υφιστάμενες ή νεοϊδρυόμενες εταιρείες. Σε περίπτωση αποσχισθέντος και απορροφηθέντος εργοληπτικού κλάδου, η νέα εταιρεία υπεισέρχεται, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τις ανώνυμες εταιρείες, στη θέση των εταιρειών που συγχωνεύθηκαν, απαιτείται όμως να τηρηθούν οι διατυπώσεις της εγγραφής της νέας επιχείρησης στο ΜΕΕΠ και επιπλέον η διαγραφή της επιχείρησης που απώλεσε τον εργοληπτικό της κλάδο. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εγγραφής η Υπηρεσία ΜΕΕΠ έχει την αρμοδιότητα να ελέγξει αν η επιχείρηση καλύπτει τα κατώτερα όρια της τάξης της. Αν διαπιστώσει ότι δεν τηρούνται, παρέχει τη δυνατότητα στην επιχείρηση να τα συμπληρώσει εν όψει της εγγραφής της, όπως θα συνέβαινε και σε κάθε άλλη περίπτωση που δηλώνεται δυσμενής για μια εργοληπτική επιχείρηση μεταβολή κατά το χρονικό διάστημα ισχύος του πτυχίου της.

Συμπερασματικά, κατά την διαμορφωθείσα στο τμήμα ομόφωνη γνώμη, η απάντηση στα ερωτήματα που τέθηκαν είναι η ακόλουθη:

α) Δεν αποτελεί κώλυμα για τη συγχώνευση με απορρόφηση αποσχισθέντος εργοληπτικού κλάδου η μη εκπλήρωση των κατωτάτων νομίμων ορίων στελέχωσης, κεφαλαίου κ.λ.π, που απαιτούνται για την κατάταξη και διατήρηση στις τάξεις και κατηγορίες του ΜΕΕΠ. Η μη τήρηση των ορίων αυτών μπορεί οποτεδήποτε να οδηγήσει σε έκτακτη αναθεώρηση του πτυχίου της επιχείρησης, πριν την μεταβίβαση αυτού του πτυχίου στην απορροφώσα εταιρεία αλλά και μετά, μετά από δήλωση της επιχείρησης και παράλειψη έγκαιρης αποκατάστασης των ορίων αυτών.

β) Εφόσον δεν κινηθεί η διαδικασία έκτακτης αναθεώρησης πριν την απόσχιση του κλάδου, μπορεί οπωσδήποτε να κινηθεί κατά την εγγραφή (αλλά και μετά απ' αυτήν) της νέας επιχείρησης στο ΜΕΕΠ. Στην περίπτωση όμως αυτή πρέπει να ληφθούν υπόψη όχι μόνο τα περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στον ισολογισμό του απορροφηθέντος κλάδου (τον ισολογισμό του μετασχηματισμού δηλαδή) αλλά και τα περιουσιακά στοιχεία που διαθέτει η νέα εταιρεία, όπως προέκυψε από τη συγχώνευση, αφού η περιουσιακή βάση για τη διατήρηση της κατάταξης στο ΜΕΕΠ κρίνεται πλέον στο πρόσωπο της νέας εταιρείας.

Σ.Α.Τ.Ε.

Αθήνα 10 - 5 - 2005

ΠΡΕΣΒΕΥΗΤΗΡΙΟ

ΠΡΕΣΒΕΥΤΗΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Κωνσταντίνος Βολτής

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

Χρήστος Μητκίδης

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.